

**Громадська організація
«Київська наукова організація
педагогіки та психології»**

**ЗБІРНИК ТЕЗ
НАУКОВИХ РОБІТ**

учасників міжнародної
науково-практичної конференції:

**«НАУКОВА ДИСКУСІЯ:
ПИТАННЯ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ»**

30 листопада – 1 грудня 2018 року

ЧАСТИНА ІІ

Київ
2018

УДК 001.8:[37.01+159.9](063)

Н 34

Наукова дискусія: питання педагогіки та психології: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, Україна, 30 листопада – 1 грудня 2018 року). – К.: ГО «Київська наукова організація педагогіки та психології», 2018. – Ч. 2. – 112 с.

УДК 001.8:[37.01+159.9](063)

Н 34

У збірнику містяться матеріали, подані на міжнародну науково-практичну конференцію «Наукова дискусія: питання педагогіки та психології». Для студентів, аспірантів, викладачів навчальних закладів, науковців та представників громадських організацій.

Організатори конференції не завжди поділяють думку учасників. У збірнику максимально точно відображається орфографія та пунктуація, запропонована учасниками.

Усі матеріали подаються в авторській редакції.

© Колектив авторів, 2018

© Київська наукова організація педагогіки та психології, 2018

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ЩОДО ВИВЧЕННЯ ПРОБЛЕМИ ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ ЖІНОК-ОФІЦЕРІВ ДСНС УКРАЇНИ

Роль жінки в більшості сфер громадського життя, соціальних інститутах, та в цілому в суспільстві вимагає кардинально нового підходу у діяльності співробітників служби порятунку. Діяльність співробітників ДСНС України характеризується багатогранністю професійних завдань, їх значною емоційною напруженістю. Це обумовлює певні вимоги до професійних знань, вмінь та навичок, і в кінцевому підсумку – до професіоналізму працівників.

Переглядаючи історичні нариси першого набору курсантів до пожежно-технічної школи НКВС СРСР, який відбувся ще в 1944 році, можна відмітити, що серед них були 34 жінки, які по закінченню отримали звання молодшого техника-лейтенанта. Командно-викладацький склад разом з курсантами брали участь в охороні громадського порядку та гасінні пожеж. Наступний склад випускників налічував вже 71 жінку. Та така динаміка розвивалась недовго, бо вже через кілька років комплектація змінного складу здійснювалося лише тільки чоловіками.

В теперішній час можна спостерігати тенденцію до зростання курсантів-жінок та кількості жінок-офіцерів серед змінного та постійного складу. Окрім того, в наш час жінки займають посади керівників або наставників, що також впливає на роль жінки в сучасному суспільстві.

Проте, на сьогодні у більшості психологічних досліджень стосовно жінки-офіцера зовсім мало приділяється уваги ролі жінок в системі ДСНС України. Це зумовлює необхідність всебічного дослідження індивідуально-психологічних особливостей жінок-офіцерів ДСНС України, їх особистісні особливості.

Багато прикладів психологічних досліджень, які проводились закордоном, свідчать про наявність великої кількості перепон, з якими зіштовхуються жінки під час кар'єрного зростання. Нажаль, в нашій країні не було досконало досліджено цю тему. Так, наприклад, в роботах Дж. Маршалу, М. Ліну, Г. Штайнс було запропоновано три гіпотези, щодо положення жінки в діловому світі. Згідно з першою – жінки не вписуються до жорсткого чоловічого світу, не витримують конкуренції. Але подальші дослідження довели, що останнім часом жінки вдало конкурують з чоловіками, займають чоловічі посади, та навіть керуючі місця, що доводить ненадійність гіпотези [1].

Набагато ширшою розкрита теорія «скляної стелі». Згідно до неї можливо спостерігати, як жінки, що намагаються дістатися успіху, зіштовхуються з невидимим бар'єром. Така перепона, може бути зовсім не пов'язана з їх професійними якостями, але вона заважає в подальшому просуванні кар'єрними сходами. В основі такої гіпотези закладено глибоко закоренілі стереотипи [2].

Третю гіпотезу, згідно з дослідженнями, прозвали «зірковою хворобою». Таке явище можливо спостерігати, коли жінка, яка займаю керуючу посаду, та досягла вже успіхів, вважає лідируючу позицію благонадійною, але не згідна допомагати

іншим претенденткам. Таке жорстке сприйняття конкуренції з представниками свого полу, упередження жінок проти жінок називається «реверсивним гендерним стереотипом» [1].

В порівнянні з іншими категоріями, професійній нерівності дуже часто піддаються жінки-офіцери, для яких успіхи в роботі мають набагато більше значення. Бажання зробити кар'єру, переступити труднощі змушує їх кожен день доводити чоловікам свій професіоналізм. Треба мати на увазі, що ефективність професіоналізму жінок-офіцерів багато в чому обумовлена рівнем гендерної культури офіцерів-керівників. Аналіз практичної діяльності офіцерського складу, що має в своєму підпорядкуванні жінок-офіцерів виявив, що існують нерозуміння серед офіцерів-керівників проблем, що виникають у жінок під час виховання дітей, низький рівень гендерної культури, складнощі з урахуванням особистих та професійних проблем [4]. Така поведінка офіцерів-керівників, скоріше за все, обумовлена настроєм керівника, його особистим відношенням до саме цієї жінки, спрямованістю проблеми та бажанням її вирішувати.

Професійні обов'язки та вимоги, які виставляються жінкам також впливають на ефективність діяльності, різницю між професійними вимогами щодо чоловіків та жінок та відношення в колективі, що може впливати на можливості кар'єрного зростання.

Беручи до уваги ці аспекти, дослідження психологічних особливостей та ролі жінок у вдосконаленні професійних навичок та встановлення кризових моментів у професійному становленні набуває важливого наукового значення.

Таким чином, ми проаналізували, що внаслідок великої кількості обставин проблема професійного становлення жінок-офіцерів ДСНС України є актуальною. Складнощі полягають в багатофункціональності жінок, що мають намір розвиватися в професійній сфері та родинно-побутовій, окрім того, жінки-офіцери, на відміну від чоловіків частіше стикаються із стереотипами, які незважаючи на професійні якості, не дозволяють розвиватися в майбутньому [5]. Складовими аспектами, які значно відображають особливості жіночої психіки на взаємовідносини в колективах, також можна зазначити підвищену емоційну напруженість, разом з прагненням справедливості щодо розподілення службової завантаженості. В родинно-побутовій сфері також варто відзначити, що сімейні питання і проблеми відображаються на ефективності службової діяльності жінок значно більше ніж у чоловіків. Тож такі особливості нерідко стають причиною невиправданих конфліктів [3].

Дослідження проблем професійного становлення жінок-офіцерів ДСНС України може бути використані з метою налагодження діяльності підрозділів, комфортного мікроклімату в колективі та можуть бути використані керівництвом навчальних закладів цивільного захисту з метою підвищення ефективності керування особового складу.

Література:

1. Бендакс Т.В. Гендерная психология. СПб., 2005. 431 с.
2. Берн Ш. Гендерная психология. Санкт-Петербург: Прайм-Еврознак, 2007. 320 с.

3. Кальчук О. С. Психологічні умови вдосконалення мотивації професійної діяльності військовослужбовців-жінок. Одеса: ПДПУ ім. К. Д. Ушинського, 2008. № 3 С. 64–69.
4. Метляева Е.В. Психологические факторы профессионального стресса военнослужащих-женщин: автореферат дис. кандидата психологических наук: 19.00.03. Москва, 2013. 24 с.
5. Рыков С.Л. Профессиональное воспитание военнослужащих-женщин: теория и практика: монография. М.: Воен. ун-т, 2002. 268 с.

ЗБІРНИК ТЕЗ НАУКОВИХ РОБІТ

Міжнародної науково-практичної
конференції

«НАУКОВА ДИСКУСІЯ:
ПИТАННЯ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ»

30 листопада – 1 грудня 2018 року, м. Київ

ЧАСТИНА ІІ

Видавник: ГО «Київська наукова організація педагогіки та психології»
Поштова адреса редакції: 04108, Київ, а/с 62
Електронна пошта: office@knopp.org.ua сайт: www.knopp.org.ua
tel: 38 066 699 58 42

Підписано до друку 03.12.2018 р. Здано до друку 04.12.2018 р.
Формат 60x84/16. Папір офсетний. Цифровий друк. Ум.-друк. арк. 6,51.
Тираж 100 прим. Зам. № 0412-18.